19. VIII 1864 Tallinnas. Moskva ülikooli lõpetamise järel oli B. Vene keele õpetajaks Bauskes, Rakveres, Viljandis ja Riias ja pidas 1850. a. peale kuni surmani Tallinnas tsensori ametit. Juhuslikult pealtnähtud Anija meeste peksmise läbi vapustatud, otsustab B. Eesti talupoegade seisukorda tundma õppida. Töö tulemusena avaldab ta a. 1861 Berliinis anonüümse brošüüri »Der Ehste und sein Herr. Zur Beleuchtung der ökonomischen Lage und des Zustandes der Bauern in Ehstland. Von einem, der weder ein Ehste noch dessen Herr ist«, 164 lk. Osalt trükitud allikate — 1816., 1856. a. seaduste jne. —, osalt Eesti maapäeva komisjonide materjalide, vakuraamatute ja rendilepingute põhjal paljastab B. Eestimaa aadli agraarpolitikat, kes kõigis toiminguis ainuüksi oma isiklikke kasusid taotlenud. Eriti püüab B. näidata, et aadel alles 1816. a. seaduse põhjal maa täieliseks omanikuks saanud, kuna talupojad sellevastu endisest suuremasse viletsusse sattunud: eestlased ei saavutanud tõelist vabadust, vaid ainult vabaduse välise vormi, mitte orjus ei olevat kadunud, vaid ainult sõna, mis seda mõistet väljendas. Talukohtade tulukuse üksikasjalise arvutamise teel näitab B., et koormused, mis Eesti kubermangus talumaadel lasuvad, Liivi kubermangu omadest tunduvalt raskemad olevat ja talupojile üle jõu käivat. Maarahva seisukorda halvendanud märksa ka karjamõisade asutamine, mis käsikäes külade lõhkumisega ette võetud. Ka 1856. a. seadus toonud senisesse seisukorda väga vähe parandust. Seda tõendavat kestvad väljarändamised Venemaale ja talurahva rahutused, millede juures B. pikalt peatub. B. töö tõmbas oma julge seisukoha-võtuga endale õieti suurt tähelepanu. Loomulikult ei jäänud tulemata ägedad kallalekippumised autorile Balti aadli ja tema kaitsjate ridadest. W. F. Eichhorn (vt.) pühendas näit. B. väidete kummutamiseks terve brošüüri.

P. Б. Сл.; A. von Rentz, Der Ehste und sein Herr, B. M. V (1862), 123—135; Die Partheischrift »Der Ehste u. sein Herr«, partheilos beurteilt v. W. F. Eichhorn (1864); rida artikleid ajalehtedes Ehstl. Gouv. Zeitg., 1862, ja Revalsche Zeitung, a. 1862—63. B. tööst on ilmunud venekeelsed tõlked: В. В. Ивановъ, Эстонецъ и его баринъ, СПБ. 1862, ja А. Н. Шемякинъ, Эстонецъ и его господинъ, Москва, 1872. *P. T.*

BLANKENFELD, Johann, Tallinna ja Tartu piisk., Riia ppiisk., surn. 1527. — B. sündis ca 1478 Berliini bürgermeistri Thomas B.-i pojana, õppis Bolognas 1499—1503 õigusteadust, omandas seal doktori kraadi (*dr. utriusque juris*), oli ka humanistidega ühenduses. Koju tagasi pöördudes astus ta vaimulikku seisusesse, mis võimaldas ka kodanikusoost pärit olijaile kõrgemate ametite saavutamist. Peale seda, kui ta oli Leipzigis ja Frankfurdis Oderi ä. ülikooli õppejõuna, siis Wormsis riigikohtu assessorina ametis olnud, sai ta Brandenburgi kuurvürsti Joachim I ja viimase õepoja Albrechti, Preisi saksa ordu kõrgmeistri, saadikuks paavsti juurde Rooma. Siin oli ta tegev m. s. Joachimi venna nimetamisel Magdeburgi ja Mainzi ppiiskopiks ja mõjutas ka ajaloolise pattude andeksandmis-kirja (indulgentsi), mille eest nõutavad summad paavsti kassasse pidid tulema, kuid mis a. 1517 Lutheri pealetungi esile kutsus. Olles heas kuulsuses paavsti ja Preisi kõrgmeistri juures, kes tema kaudu tahtis Liivimaal mõju saavutada, sai B. 1514 Tallinna, 1518 ka veel Tartu piiskopiks. Nüüd oli ta maavalitseja, Tartu linna isand ning võimsa rüütelkonna lääni-isand ja mängis nüüdsest peale tähtsat osa Liivi riiklikus liidus, milles peamõju tol ajal kuulus ordumeister Plettenbergile (vt.). B. taotles kolme eesmärki: vastolus maaseisuste (rüütelkonna ja linnakodanluse) võimuga Tartu piiskopkonnas piiramata vürstina valitseda, Rooma paavsti ja usu võimu säilitada reformatsioonitormide vastu, ja lõpuks — vaimulikkude maaisandate politilist sõltumatust Liivi riikide liidus ordumeistri vastu kaitsta. Sellepärast lasksid end ka Riia ppiisk. ja 3 teist piiskoppi, nende hulgas B., 1520 Wormsis keiser Karl V poolt riigivürstideks kinnitada.— Kardetav oli B.-ile võitlus tema rüütelkonna ja Tartu linna iseseisvus-püüetega, mis süttis, kui B. katsus oma absoluutse valitsusvõimu pretensioone praktiliselt teostada. Ta ei tahtnud tunnustada Tartu privileege omavalitsemises, mida ta eelkäijad olid loovutanud ja ta ise vandega kinnitanud, ja oma vasallide suhtes nõudis ta eelostu- ja lubaõigust viimaste läänimõisade müümisel. Kuid rüütelkond ja linn sõlmisid aprillis 1522 kaitseliidu enda maaisanda mõlemile kardetavate kavatsuste vastu. B. oli ise oma teotsemisega opositsiooni ellu kutsunud. See muutus äärmiselt teravaks ja haaras ka teiste Liivimaa territooriumide seisused, kui kõikjal reformatsioon levis ning B. võitluses uuenduste vastu, mis tema omagi võimu pidid õõnestama, asus katoliikliku piiskopipartei juhi kohale. Kuid ta valas vaid õli tulle. Tallinnas (ja Tartus?) sai ta küll alguses võitu selle paavstibulla avaldamise vastu sihitud opositsioonist, millega Luther kirikuvande alla pandi. Kuid Volmari maapäeval juunis 1522 keeldusid kõik rüütelkonnad ning Riia, Tartu, Tallinna linn ühiselt paavsti põlu tunnustamast. See tähendas B.-ile lüüasaamist: seni oli ta lootnud vaimulikkudele mõjuvahenditele, mis paavst